

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 501/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej MALICH advokátska kancelária, s.r.o., Dunajská 25, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave (predtým Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/218/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave (predtým Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/218/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave sa **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/218/2022 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré jej **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,16 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 501/2025 z 3. septembra 2025 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky, doručенú ústavnému súdu 9. júna 2025, ktorou

sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy postupom správneho súdu (predtým krajského súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/218/2022 [predtým vedenom pod sp. zn. 6S/218/2022 (ďalej len „napadnuté konanie“)], pričom pasívne legitimovaný subjekt označila samotná sťažovateľka s prihliadnutím na časové hľadisko a tzv. reformu súdnej mapy v Slovenskej republike. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal správne súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa správnou žalobou podanou 10. októbra 2022 domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Bratislava, odboru výstavby a bytovej politiky (v súčasnosti Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, pozn.) č. OU-BA-OVBP2-2022/91780-KAZ z 3. augusta 2022, a to v spojení s prvostupňovým rozhodnutím mestskej časti Bratislava-Staré Mesto č. j. 2115/6151/2022/STA/Ivs/G-7 z 27. januára 2022. Spolu so správnou žalobou podala aj návrh na priznanie odkladného účinku (§ 185 a nasl. Správneho súdneho poriadku), ktorý krajský súd uznesením č. k. 6S/218/2022-66 z 19. januára 2023 zamietol. Z dôvodu nových skutočností po podaní správnej žaloby (začatie stavebných prác a čiastočné zastavenie konania o vydanie stavebného povolenia, pozn.) sťažovateľka 22. apríla 2024 opätovne požiadala o odloženie vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej správy a správny súd jej návrh uznesením č. k. BA-6S/218/2022-108 zo 17. júna 2024 zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka opakovane poukázala na nečinnosť správneho súdu, ktorý ku dňu podania ústavnej sťažnosti v prejednávanej veci nerozhodol a okrem zamietnutí jej návrhov a rozhodnutí o pribratí ďalších účastníkov do konania a pokračovania v konaní s právnymi nástupcami neuskutočnil žiadny ďalší úkon. Na podklade uvedeného odôvodnila zásah do svojich označených práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej sťažnosti.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

4. Predsedníčka správneho súdu odkázala na stanovisko predsedníčky senátu, ktorej právna vec sťažovateľky bola v zmysle dodatku č. 7 k rozvrhu práce na rok 2024 pridelená 26. novembra 2024 a odovzdaná 10. decembra 2024. Predsedníčka senátu uviedla podrobnú chronológiu priebehu napadnutého konania a poukázala na potrebu naštudovania si v novembri 2024 pridelených 250 vecí a vybavovania prednostnej agendy. Predsedníčka správneho súdu zdôraznila personálnu poddimenzovanosť (z celkového počtu 44 miest sudcov je obsadených len 37, z ktorých je 33 aktívnych, pozn.) a stav preberaných spisov pri prechode agendy správneho súdnictva na správne sudy (k 1. júnu 2023 prevzatých 5 766 nerozhodnutých vecí, pozn.).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

IV.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020, I. ÚS 38/2025).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Z hľadiska povahy veci ústavný súd konštatuje, že konania vo veci správnych žalôb o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy na úseku stavebného konania tvoria bežnú súčasť rozhodovacej činnosti správnych súdov (IV. ÚS 401/2023). Navyše, podľa názoru ústavného súdu vec nevykazuje právnu, ani skutkovú zložitosť (opak netvrdil ani samotný správny súd, pozn.), keďže skutkový stav veci je v podstate ustálený už v administratívnom konaní a nevyžaduje si komplikované dokazovanie, pretože správny súd v zásade vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy (§ 197 Správneho súdneho poriadku, IV. ÚS 387/2025, I. ÚS 410/2025). V správaní sťažovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

9. Bez potreby podrobných analýz jednotlivých úkonov v napadnutom konaní je pre ústavný súd podstatné, že správny súd v prejednávanej veci ani takmer po troch rokoch (ku dňu doručenia ústavnej sťažnosti, pozn.) o podanej správnej žalobe nerozhodol a v jeho postupe sa opakovane vyskytli obdobia absolútnej nečinnosti. *In concreto*, (i) od 24. januára 2023, keď účastníkom konania zaslal uznesenie č. k. 6S/218/2022-66 z 19. januára 2023 o zamietnutí návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, do 25. januára 2024, keď sťažovateľka požiadala, aby súd v prejednávanej veci konal, a následne (ii) od 17. júla 2024, keď účastníkom konania odoslal uznesenie č. k. BA-6S/218/2022-108 zo 17. júna 2024 o zamietnutí opakovaného návrhu

sťažovateľky na priznanie odkladného účinku, do 19. marca 2025 s pokynom predsedníčky senátu vyššej súdnej úradníčke na zistenie okruhu dedičov po ďalšom účastníkovi konania vo štvrtom rade.

10. S poukazom na tvrdenia správneho súdu týkajúce sa značného počtu pridelených vecí v súvislosti s implementáciou tzv. novej súdnej mapy a neobsadenia sudcovských pozícií na správnom súde ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu práv účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky (m. m. I. ÚS 693/2024, IV. ÚS 564/2024).

11. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka na základe vlastných tvrdení o existencii zbytočných prietahov v napadnutom konaní namieta porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd primárne poznamenáva, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu z týchto dôvodov však napriek tomu môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prietahy (spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou), ako aj celková doterajšia dĺžka preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – *a contrario*). *In concreto*, základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže byť porušené v dôsledku existencie zbytočných prietahov v konaní orgánu verejnej moci len za kumulatívneho splnenia, že (i) v rozporovanom konaní ústavný súd zistí a vo svojom rozhodnutí vysloví porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov a (ii) intenzita zbytočných prietahov vo svojej podstate znamená úplne zmarenie možnosti poskytnúť efektívnu a účinnú ochranu tým právam účastníka konania, ktorých ochrany sa domáha (III. ÚS 49/04, III. ÚS 348/05, I. ÚS 271/2021), čo sa prednostne predpokladá v niekoľkoročnom, spravidla desiatky rokov trvajúcim konaní. Uvedené ale nie je prípadom sťažovateľky, keďže intenzita doterajších prietahov neznamena odopretie spravodlivosti – *denegatio iustitiae*.

13. Ústavný súd preto nezistil naplnenie podmienok na vyslovenie záveru o odmietnutí spravodlivosti, t. j. nezistil pochybenia takej intenzity, ktoré by umožňovali rezultovať záver o porušení práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý

proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel [§ 133 ods. 1 *a contrario* zákona o ústavnom súde (bod 5 výroku tohto nálezu)].

IV.3. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy:

14. Rovnako ústavný súd nevyhovel ani tej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia namietaných práv (bod 1 tohto nálezu, pozn.) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy (bod 5 výroku tohto nálezu). Odvolávajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru (IV. ÚS 119/07, IV. ÚS 383/08), uvádza, že čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy majú charakter všeobecných ústavných princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Označený článok ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Prioritne teda v konaní o ústavnej sťažnosti nejde o kontrolu súladu postupov a rozhodnutí orgánov verejnej moci s ústavou, ale o poskytovanie účinnej ochrany základným právam a slobodám sťažovateľov. Ústavný súd preto nepovažoval za potrebné vysloviť porušenie aj týchto článkov ústavy vo výrokovej časti tohto nálezu (obdobne I. ÚS 736/2016, IV. ÚS 150/2018, II. ÚS 382/2018, I. ÚS 52/2020, II. ÚS 73/2023, I. ÚS 204/2023).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

15. Keďže v napadnutom konaní nebolo rozhodnuté, ústavný súd prikázal správne mu súdu konať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

16. Sťažovateľka sa domáha, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur. Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť a nesústredený postup správneho súdu, uložený príkaz konať a majúc na pamäti, že cieľom priznania finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie 1 500 eur a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel (body 3 a 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

17. Ústavný súd sťažovateľke podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 371 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 14,84 eur, t. j. spolu 771,68 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Priznanú odmenu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil o 23 % daň z pridanej hodnoty, t. j. o 177,49 eur, pretože právny zástupca sťažovateľky preukázal, že je platiteľom tejto nepriamej dane. Keďže si právny zástupca sťažovateľky uplatnil náhradu trov konania v nesprávnej výške 949,16 eur (pravdepodobne v dôsledku nesprávneho zaokrúhľovania, keď správne je 949,17 eur

pozn.), ústavný súd viazaný petitom ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde) priznal sťažovateľke náhradu trov konania len v požadovanej výške (bod 4 výroku tohto nálezu, pozn.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu